PSTET Paper 2 2023

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1-7)

ਸਿਰ ਕਚਕੌਲ ਬਨਾ ਹੱਥ ਲੀਤਾ,
ਪੜ੍ਹਿਆ ਦੁਆਰੇ ਫਿਰਿਆ।
ਦਰਦਰ ਦੇ ਟੁਕ ਮੰਗ ਮੰਗ ਪਾਏ,
ਤੁੰਨ ਤੁੰਨ ਕੇ ਇਹ ਭਰਿਆ।
ਭਰਿਆ ਵੇਖ ਅਫਰਿਆ ਮੈਂ ਸਾਂ,
ਜਾਣਾਂ ਪੰਡਤ ਹੋਇਆ,
ਟਿਕੇ ਨਾ ਪੈਰ ਜ਼ਿਮੀਂ ਤੇ ਮੇਰਾ
ਉੱਚਾ ਹੋ ਹੋ ਟੁਰਿਆ।
ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਹ ਕਚਕੌਲ ਲੈ ਗਿਆ,
ਮੁਰਸ਼ਿਦ ਮੁਹਰੇ ਧਰਿਆ।
'ਚੁਠ ਚੁਠ' ਕਰ ਉਸ ਉਲਟਾਇਆ,
ਖਾਲੀ ਸਾਰਾ ਕਰਿਆ।
ਮਲ ਮਲ ਕੇ ਫਿਰ ਧੋਤਾ ਇਸ ਨੂੰ,
ਮੈਲ ਇਲਮ ਦੀ ਲਾਹੀ,
ਦੇਖੇ ਇਹ ਕਚਕੌਲ ਲਿਸ਼ਕਿਆ,
ਕੰਵਲ ਵਾਂਗ ਫੇਰ ਖਿੜਿਆ।

1. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰਾ ਕੌਣ ਹੈ?
(A) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ | (B) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ | (C) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ | (D) ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ

2. ਉਪਰੋਕਤ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ 'ਇਲਮ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
(A) ਗਿਆਨ | (B) ਜਾਦੂ | (C) ਇਲਜ਼ਾਮ | (D) ਰੂਹਾਨੀਅਤ

3. 'ਚੁਠ ਚੁਠ' ਅਤੇ 'ਮਲ ਮਲ ' ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ?
(A) ਰੂਪਕ | (B) ਅਤਿਕਥਨੀ | (C) ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ | (D) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ

4. ਉਪਰੋਕਤ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੰਤਵ ਦਸੋ ?
(A) ਕਚਕੌਲ ਨੂੰ ਲਿਸ਼ਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। | (B) ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।
(C) ਗਿਆਨ ਤੇ ਚੁਠ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। | (D) ਨੇਕ ਕੰਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਢੋਕੇ ਇਲਮ ਤੇ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

5. ਕਚਕੌਲ ਕਿਵੇਂ ਲਿਸ਼ਕਾਇਆ ਗਿਆ ?
(A) ਪਾਣੀ ਦੀ ਧਾਰ ਨਾਲ | (B) ਕੱਚੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਧੋ ਕੇ
(C) ਢੋਕੇ ਇਲਮ ਦੀ ਮੈਲ ਲਾਹ ਕੇ | (D) ਸੋਹਣੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ

6. ਕਵਿਤਾ ਵਿਚਲੇ 'ਮੁਰਸ਼ਿਦ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
(A) ਮੁਰੀਦ | (B) ਮੁਰਦਾ
(C) ਗੁਰੂ | (D) ਚੇਲਾ

7. ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ:-
(A) ਅਮਲ ਇਲਮ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। | (B) ਇਲਮ ਅਮਲ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(C) ਇਲਮ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। | (D) ਅਮਲ ਦੀ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ।

ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਾਰਤਕ ਟੁੱਕੜੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ - (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8-15)

ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਲੀ - ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਲੋਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਨੌਟੰਕੀਆਂ, ਰਾਸਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਕੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਛਟਾਪੂ, ਅੱਡੀ-ਟੱਪਾ, ਗੀਟੇ ਖੇਡਣਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਖੇਡਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸੀ ਖੇਡਾਂ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਰਾਉਂਡ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਵਾਸਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ।ਨਿਯਮ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਬਹੁਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। 'ਪੀਲ-ਪਲੰਘੜਾ' ਖੇਡ ਦਰਖਤਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਡ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਡੇਰੇ, ਟਿੱਲੇ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਖੇਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦਰੱਖਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹੋਣ। ਇਸ ਖੇਡ ਲਈ ਦਸ ਕੁ ਖਿਡਾਰੀ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਡ ਲਈ ਉਹ ਦਰੱਖਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਥੱਲੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਝੁਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ, ਜਿਵੇਂ- ਪਿੱਪਲ, ਬੋਹੜ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਇਸ ਖੇਡ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 'ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ' ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਇਕ ਗੋਲ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਮੀਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਕ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਵੱਟ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਕੋਰੜਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗੋਲ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਚੱਕਰ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਵੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਬੰਦਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਦਸ ਕੁ ਖਿਡਾਰੀ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਹਨ। 'ਪਿੱਠੂ ਕਰਨਾ' ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਦੇਸੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਦੋ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਖੇਡ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕ ਗੇਂਦ ਅਤੇ ਸੱਤ ਅੱਠ ਤੌੜੀ ਦੇ ਬਣੇ ਠੀਕਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖੇਡ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਚੱਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਡ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਚੁਸਤੀ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਆਲਸੀ ਬੰਦੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਦੇਸੀ ਖੇਡਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ:- ਰੰਗ ਲੱਭਣਾ, ਅੱਡਾ-ਖੱਡਾ, ਬਾਂਦਰ ਕਿੱਲਾ, ਕੱਦੂਆਂ ਦੀ ਵੇਲ, ਘੋੜੀਆਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ, ਚਿੜੀ ਫੜਨੀ, ਕਿੱਕਲੀ,

House of Aspirants | houseofaspirants.in

	ਲੀਕਾਂ ਵਾਹੁਣੀਆਂ, ਰੋੜੇ ਖੇਡਣੇ ਆਦਿ। ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਹੁਣ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਤਰ- ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਭਗ ਹੋਂਦ ਹੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ- ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ; ਜਿਵੇਂ:- 'ਹਾਕੀ ਦੀ ਖੇਡ' ਖਿੱਦੋ-ਖੂੰਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲੀ ਹੈ, 'ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ' ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਉਪਜੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਟੀ.ਵੀ. ਹੈ। ਟੀ.ਵੀ. ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਅੰਦਰੀਂ ਡੱਕ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਟੀ.ਵੀ. ਦੇਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਗਰਕਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।		
8.	ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਰਤਕ ਅਨੁਸਾਰ 'ਦੇਸੀ ਖੇਡਾਂ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?			
	(A) ਇੱਕੋ ਹੀ ਮੁਹੱਲੇ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ		(B) ਇੱਕੋ ਹੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ	
	(C) ਇੱਕੋ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ		(D) ਇੱਕੋ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ	
9.	'ਲਾਹੇਵੰਦ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?			
	(A) ਲਾਹਾ ਕੱਢਣਾ		(B) ਲਾਭਦਾਇਕ	
	(C) ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ		(D) ਮੰਦਦ ਕਰਨੀ	
10.	ਪਹਿਲੇ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਸਨ?			
	(A) ਖਾ-ਪੀ ਕੇ		(B) ਰਾਸਾਂ-ਨੌਟੰਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ	
	(C) ਵਿਹਲੇ ਰਹਿ ਕੇ		(D) ਝੁਰ ਫਿਰ ਕੇ	
11.	'ਪੀਲ-ਪਲੰਘੜਾ' ਖੇਡ ਲਈ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਥਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?			
	(A) ਗਲ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂ ਮੁਹੱਲੇ		(B) ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡ	
	(C) ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ		(D) ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ	
12.	'ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ' ਖੇਡ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਖਿਡਾਰੀ ਵਧੀਆ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਹਨ?			
	(A) ਪੰਚ ਕੁ		(B) ਤਿੰਨ ਕੁ	
	(C) ਚਾਰ ਕੁ		(D) ਦਸ ਕੁ	
13.	'ਕੁੜੀ' ਦਾ ਪੁਲਿੰਗ ਚੁਣੋ			
	(A) ਗੱਭਰੂ		(B) ਲੜਕਾ	
	(C) ਬੱਚਾ		(D) ਮੁੰਡਾ	
14.	'ਕਦੀ-ਕਦੀ' ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?			
	(A) ਕਾਮੇ ਦੀ		(B) ਜੋੜਨੀ ਦੀ	
	(C) ਵਿਸਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ		(D) ਬਿੰਦੀ ਕਾਮੇ ਦੀ	
15.	'ਕ੍ਰਿਕਟ'ਦੀ ਖੇਡ' ਕਿਹੜੀ ਦੇਸੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ?			
	(A) ਗੁੱਲੀ-ਡੰਡਾ		(B) ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ	
	(C) ਪਿੱਠੂ ਕਰਨਾ		(D) ਪੀਲ-ਪਲੰਘੜਾ	
16.	'ਪੁਆਧੀ' ਦਾ ਖੇਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?			
	(A) ਰੋਪੜ, ਮੋਹਾਲੀ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ		(B) ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	
	(C) ਜਲੰਧਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ		(D) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ	
17.	ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਲਗਾਖਰ ਦੱਸੋ:-			
	(A) ਬਿੰਦੀ ,ਟਿੱਪੀ ਤੇ ਅੱਧਕ		(B) ਟਿੱਪੀ, ਬਿੰਦੀ ਤੇ ਸਵਰ	
	(C) ਬਿੰਦੀ ,ਅੱਧਕ ਤੇ ਸਵਰ		(D) ਟਿੱਪੀ, ਬਿੰਦੀ ਤੇ ਵਿਅੰਜਨ	
18.	ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੇ__ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਤ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ।			
	(A) ਇੜਕੇ		(B) ਇਡਕੇ	
	(C) ਅੜੀਕੇ		(D) ਅੜਿੱਕੇ	
19.	ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੁਹਰਾਵੇਂ ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ:-			
	(A) ਝੱਟ –ਪੱਟ	(B) ਆਸੇ -ਪਾਸੇ	(C) ਹੱਥੋਂ ਹੱਥੀਂ	(D) ਹਾਲ ਚਾਲ
20.	ਅਗੇਤਰ ਲੱਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਰਗ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?			
	(A) ਗੁਰਮੁਖ, ਗੁਰਮਤਿ ,ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ, ਗੁਰਗੱਦੀ		(B) ਅਨਾਰ, ਅਮਰੂਦ, ਅਦਰਕ, ਅਕਲ	
	(C) ਪਰਸ਼ਾਦ, ਪਰਮਾਰਥ, ਪਰਮਵੀਰ, ਪਨਾਹ		(D) ਕੌਲੀ, ਕੌਲ, ਕੋਲਾਹਲ, ਕੜਾਹੀ	
21.	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ । ਇਸ ਵਾਕ ਵਿੱਚ 'ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ' ਕਿਹੜਾ ਪੜਨਾਂਵ ਹੈ?			
	(A) ਨਿਸ਼ਚੇ ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਂਵ		(B) ਪੁਰਖ ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਂਵ	
	(C) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਂਵ		(D) ਅਨਿਸ਼ਚੇਵਾਚਕ ਪੜਨਾਂਵ	
22.	'ਖੁੰਭ ਠੋਪਣੀ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ:-			
	(A) ਚੁਗਲੀ ਕਰਨੀ		(B) ਆਕੜ ਭੰਨਣੀ	
	(C) ਤਰੱਕੀ ਕਰਨੀ		(D) ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ	

House of Aspirants | houseofaspirants.in

23. ਸ਼ਾਮ, ਸਵੇਰੇ, ਦੁਪਹਿਰੇ __ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਹੈ?
(A) ਕਾਲ ਵਾਚਕ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
(B) ਸੰਖਿਆ ਵਾਚਕ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
(C) ਸਥਾਨ ਵਾਚਕ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
(D) ਪਰਿਮਾਣ ਵਾਚਕ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ

24. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਰਗ ਹ੍ਰਸਵ ਸਵਰ ਹੈ?
(A) ਅ, ਈ, ਊ
(B) ਅ, ਇ, ਉ
(C) ਆ, ਆ, ਐ
(D) ਇ, ਈ, ਊ

25. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਮੂਰਧਨੀ ਧੁਨੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?
(A) ਟ, ਠ, ਡ, ਢ
(B) ਟ, ਡ, ਭ, ਤ
(C) ਟ, ਠ, ਤ, ਢ
(D) ਟ, ਨ, ਪ, ਮ

26. ਬੋਲ ਲਿਖਤ ਕਿੰਉ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
(A) ਇਸ ਨਾਲ ਅਰਥ ਸਮਝ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ।
(B) ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸੁਣਨ ਯੋਗਤਾ ਪਰਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
(C) ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(D) ਇਸ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਦੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

27. ਵਿਸਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਦੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
(A) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਣ ਲਈ
(B) ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ
(C) ਖੁਸ਼ੀ, ਗਮੀ ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਲਈ
(D) ਵਾਕ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਉ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ

28. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ :-
(A) ਵਾਚਨ, ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋਂ
(B) ਪੁਸਤਕ ਆਪ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ
(C) ਪਾਠ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ
(D) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

29. ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੁਣਨ, ਬੋਲਣ, ਉਚਾਰਨ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ ?
(A) ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਧੀ
(B) ਲਘੂਤਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਧੀ
(C) ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਧੀ
(D) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਧੀ

30. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਕ੍ਰਮ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
(A) ਸੁਣਨਾ, ਬੋਲ਼ਣਾ, ਵਾਚਨ, ਲਿਖਣਾ
(B) ਬੋਲਣਾ, ਲਿਖਣਾ, ਵਾਚਨ, ਸੁਣਨਾ ✗
(C) ਵਾਚਨ, ਸੁਣਨਾ, ਲਿਖਣਾ, ਬੋਲਣਾ ✗
(D) ਬੋਲਣਾ, ਵਾਚਨ, ਸੁਣਨਾ, ਲਿਖਣਾ

31. Which of the following represents the concept of development?/ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?
(A) Quantitative changes in the organism/ ਜੀਵ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ
(B) Qualitative changes in the organism/ ਜੀਵ ਵਿਚ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ
(C) Quantitative and qualitative changes in the organism/ ਜੀਵ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ
(D) Increase in height/ ਉਚਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

32. The ability to reason and logically combine relationships is called _____./ ਤਰਕ ਅਤੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ _____।
(A) Transitivity/ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ
(B) Seriation/ ਕ੍ਰਮਬੱਧਤਾ
(C) Centration/ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ✗
(D) Conservation/ ਸੰਭਾਲ ✗

33. The upper limit of Vygotsky's concept of the Zone of Proximal Development represents/ ਵਿਗੋਟਸਕੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰੋਕਸੀਮਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦਾ ਜ਼ੋਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ:
(A) Level of skills reached by a child working independently./ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਹੁਨਰਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ·
(B) Level of additional responsibility the child can accept with the assistance of More Knowledgeable Ones./ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਬੱਚਾ ਵਧੇਰੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ।
(C) Difference between work performed independently and with assistance/ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ ਅੰਤਰ ਤੇ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਵਿਚਕਾਰ
(D) Level of skills that are beyond the potential of the child even if support is extended./ ਹੁਨਰਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ।

House of Aspirants | houseofaspirants.in

34. Manan sees Jay takes Om's pencil. Soon afterward, he sees Om retaliate by taking Jay's pen. Manan does not report these incidents to the teacher as they involve equal exchanges. Which stage of Kohlberg's moral development theory has Manan reached?/ ਮਨਨ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈ, ਓਮ ਦੀ ਪੈਨਸਿਲ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਲਦੀ ਬਾਅਦਉਹ ਓਮ ਨੂੰ ਜੈ ਦਾ ਪੈੱਨ ਲੈ ਕੇ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਮਨਨ ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਆਦਾਨਪ੍ਰਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।-
ਮਨਨ ਕੋਹਲਬਰਗ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕਿਸ ਪੜਾਅ ਤੇ

(A) Stage 1/ ਪੜਾਅ 1
(B) Stage 2/ ਪੜਾਅ 2
(C) Stage 3/ ਪੜਾਅ 3
(D) Stage 4/ ਪੜਾਅ 4

35. Following represents the three criteria that characterize the children who are gifted as described by Ellen Winner except/ ਐਲਨ ਵਿਨਰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਦਾਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ:

(A) Precocity/ ਪ੍ਰੀਕੋਸੀਟੀ
(B) Marching to their own drummer/ ਮਾਰਚਿੰਗ ਟੂ ਦੇਅਰ ਓਨ ਡਰੱਮਰ
(C) High emotional stability/ ਹਾਈ ਈਮੋਸ਼ਨਲ ਸਟੇਬਿਲਟੀ
(D) A passion to master/ ਏ ਪੈਸ਼ਨ ਟੂ ਮਾਸਟਰ

36. _____are broad categories that reflect impressions and beliefs about the appropriate behaviour for females and males./ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(A) Gender stereotyping/ ਲਿੰਗ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਿੰਗ
(B) Gender views/ ਲਿੰਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ
(C) Gender roles/ ਲਿੰਗ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ
(D) Gender Bias/ ਲਿੰਗ ਪੱਖਪਾਤ

37. According to which forms of learning, the consequences of behaviour produce changes in the probability that the behaviour will occur?/ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?

(A) Classical conditioning learning/ ਕਲਾਸੀਕਲ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਸਿਖਲਾਈ
(B) Operant conditioning learning/ ਓਪਰੇਟ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਸਿਖਲਾਈ
(C) Discovery learning/ ਖੋਜ ਸਿਖਲਾਈ
(D) Motivational learning/ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਸਿਖਲਾਈ

38. The frequency of a response increases because it is followed by the removal of an aversive stimulus represents _____as per the operant conditioning theory./ ਓਪਰੇਟ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਥਿਊਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣੀ ਉਤੇਜਕ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦਾ ਹੈ _____।

(A) Positive reinforcement/ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ
(B) Negative reinforcement/ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ
(C) Positive punishment/ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਜ਼ਾ
(D) Negative punishment/ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਜ਼ਾ

39. In _____, the concept of emotional intelligence was officially coined by _____./ ,ਵਿੱਚ _____ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ _____ ਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ।

(A) 1995, Salovey and Smith/1995, ਸਲੋਵੇ ਅਤੇ ਸਮਿਥ
(B) 1990, Mayer and Griffin/ 1990, ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਿਨ
(C) 1990, Salovey and Mayer/1990, ਸਲੋਵੇ ਅਤੇ ਮੇਅਰ
(D) 1992, Salovey and Eggen/1992, ਸਲੋਵੀ ਅਤੇ ਐਗਨ

0. The weightage of formative assessment in continuous and comprehensive evaluation is/ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਭਾਰ ਹੈ:

(A) 80%
(B) 50%
(C) 40%
(D) 60%

Who gave symbolic interaction theory?/ ਸਿੰਬੋਲਿਕ ਇੰਟਰੈਕਸ਼ਨ ਥਿਊਰੀ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤੀ?

(A) Emile Durkheim/ ਐਮਿਲ ਦੁਰਖਾਈਮ
(B) Karl Marx/ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ
(C) Robert Stolle/ ਰੌਬਰਟ ਸਟੋਲ
(D) Max weber/ ਮੈਕਸ ਵੇਬਰ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

42.	Which of the following represents the big five classroom management strategies?/ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੰਜ ਵੱਡੀਆਂ ਕਲਾਸਰੂਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ?			
	(A) Engagement, Misbehaviour, Rules, Routine, Praise./ ਰੁਝੇਵੇਂਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ,ਰੁਟੀਨ ,ਨਿਯਮ ,ਦੁਰਵਿਹਾਰ ,।		(B) Engagement, Punishment, Rules, Routine, Praise./ ਰੁਝੇਵੇਂਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ,ਰੁਟੀਨ ,ਨਿਯਮ ,ਸਜ਼ਾ ,।	
	(C) Engagement, Misbehaviour, Punishment, Routine, Praise./ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ,ਸਜ਼ਾ ,ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ , ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ,ਰੁਟੀਨ।		(D) Punishment, Misbehaviour, Rules, Routine, Praise./ ਸਜ਼ਾਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ,ਰੁਟੀਨ ,ਨਿਯਮ ,ਦੁਰਵਿਹਾਰ ,।	
43.	Raven's progressive Matrics test is a type of _____./ ਰੇਵੇਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਟੈਸਟ ਦੀ _____ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਹੈ।			
	(A) Verbal test/ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਟੈਸਟ		(B) Non-verbal group test/ ਗੈਰਮੌਖਿਕ ਸਮੂਹ ਟੈਸਟ-	
	(C) Individual verbal test/ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਟੈਸਟ		(D) Verbal group test/ ਮੌਖਿਕ ਸਮੂਹ ਟੈਸਟ	
44.	Which of the following tools are used in formative assessment?/ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਟੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਟੂਲ ਫਾਰਮੇਟਿਵ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?			
	(A) Observation, Anecdotal records, written examination of end term/ ਨਿਰੀਖਣ ,ਬਿਰਤਾਂਤ ਰਿਕਾਰਡਅੰਤਮ ਮਿਆਦ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ,		(B) Observation, Anecdotal records, document analysis/ ਨਿਰੀਖਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ . ਅਖੇਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ,	
	(C) Debates, Projects, written examination of end term/ ਬਹਿਸਅੰਤਮ ਮਿਆਦ ਦੀ ਲਿਖ਼ਤੀ ,ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ , ਪ੍ਰੀਖਿਆ		(D) Portfolio analysis, Quizzes, written examination of end term/ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਅੰਤਮ ਮਿਆਦ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ,ਕਵਿਜ਼ , ਪ੍ਰੀਖਿਆ	
45.	Sense training is empathized by whom?/ ਸੈਂਸ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਕਿਸ ਨੇ ਹਮਦਰਦੀ ਜਤਾਈ ਹੈ ?			
	(A) John Dewey/ ਜੌਨ ਡੇਵੀ	(B) Pestalozzi/ ਪੇਸਟਲੋਜ਼ੀ	(C) Montessori/ ਮੌਂਟੇਸਰੀ	(D) Froebel/ ਫਰੋਬੇਲ
46.	Information processing is most closely aligned with/ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ:			
	(A) Behaviourism/ ਵਿਵਹਾਰਵਾਦ		(B) Cognitive psychology/ ਬੋਧਾਤਮਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ	
	(C) Social Cognitive Theory/ ਸਮਾਜਿਕ ਬੋਧ ਸਿਧਾਂਤ		(D) Ecological theory/ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਿਧਾਂਤ	
47.	Robert Siegler presented the following three mechanisms to create changes in children's cognitive skills except/ ਰੌਬਰਟ ਸੀਗਲਰ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬੋਧਾਤਮਕ ਹੁਨਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸਨੂੰ ਤਰਜ਼ੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ:			
	(A) Encoding/ ਏਨਕੋਡਿੰਗ		(B) Automaticity/ ਆਟੋਮੈਟਿਕਤਾ	
	(C) Strategy implementation/ ਰਣਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ		(D) Strategy construction/ ਰਣਨੀਤੀ ਉਸਾਰੀ	
48.	Using applied behaviour analysis in education results in all of the following except/ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਹੜੇ ਇਕ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ:			
	(A) Asking a child to reflect about undesirable behaviour/ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਣਚਾਹੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ		(B) Increasing desirable development/ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ	
	(C) Using prompts and shaping/ ਪ੍ਰੌਂਪਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਦੇਣਾ		(D) Decreasing undesirable behaviour/ ਅਣਚਾਹੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ	
49.	Which of the following is not the dimension of multicultural education?/ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਪ ਨਹੀਂ ਹੈ?			
	(A) Content segregation/ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ		(B) Empowering school culture/ ਸਕੂਲੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ	
	(C) Prejudice reduction/ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਕਮੀ		(D) Knowledge construction/ ਗਿਆਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	

House of Aspirants | houseofaspirants.in

50.	The common emotional pattern of new born infant is/ ਨਵੇਂ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਆਮ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੈਟਰਨ ਹੈ			
	(A) Affection, anger, fear, joy, attention/ ਪਿਆਰ , ਧਿਆਨ ,ਆਨੰਦ ,ਡਰ ,ਗੁੱਸਾ		(B) Anger, fear, joy, curiosity/ ਗੁੱਸਾਉਤਸੁਕਤਾ ,ਆਨੰਦ ,ਡਰ ,	
	(C) Love, anger, fear/ ਪਿਆਰਡਰ ,ਗੁੱਸਾ ,		(D) Anger, attention, curiosity/ਗੁੱਸਾ ,ਧਿਆਨ , ਉਤਸੁਕਤਾ	
51.	Who gave two factor theory of intelligence?/ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਦੋ ਕਾਰਕ ਥਿਊਰੀ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤੀ?			
	(A) Spearman/ ਸਪੀਅਰ ਮੈਨ	(B) Thurston/ ਥਰਸਟਨ	(C) Guilford/ ਗਿਲਫੋਰਡ	(D) Vernon/ ਵਰਨਨ
52.	The concept of Mental age was firstly used by_____./ ਮੈਂਟਲ ਏਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ _____ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ।			
	(A) Jensen/ ਜੇਨਸਨ	(B) Guilford/ ਗਿਲਫੋਰਡ	(C) Terman/ ਟਰਮਨ	(D) Binet/ ਬਿਨੇਟ
53.	Which of the following represents the social skills given by UNICEF, UNESCO and WHO?/ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਯੂਨੀਸੇਫ, ਯੂਨੈਸਕੋ ਅਤੇ ਡਬਲਯੂਐਚਓ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?			
	(A) Empathy, critical thinking and social skills/ ਹਮਦਰਦੀ, ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ		(B) Critical thinking, emotional and social skills/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ	
	(C) Thinking, emotional and social skills/ ਸੋਚਣ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ		(D) Self-awareness, emotional and social skills/ ਸਵੈ-ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ	
54.	Which of the following best represents Gender equality/ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?			
	(A) The process of being fair to women and men/ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ		(B) The ability to perceive existing gender differences and issues and to incorporate these into strategies and actions/ ਮੌਜੂਦਾ ਲਿੰਗ ਅੰਤਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ	
	(C) The absence of discrimination on the basis of a person's sex in authority, opportunity, allocation of resources or beliefs, and access to services/ ਅਧਿਕਾਰਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ,ਸਰੋਤਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ,ਮੌਕੇ , ਤੇ ' ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ		(D) Understanding that there are socially determined differences between men and women, and that these influences access to and control of resources/ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਕਿ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅੰਤਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ	
55.	Which of the following concept of development refers to the circumstances in which development is uneven across domains?/ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੰਕਲਪ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨ ਹੈ?			
	(A) Spiral development/ ਸਪਾਇਰਲ ਵਿਕਾਸ		(B) Splintered Development/ ਸਪਲਿੰਟਰਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ	
	(C) Ladder development/ ਲੈਡਰ ਵਿਕਾਸ		(D) Abnormal development/ ਅਬਨਾਰਮਲ ਵਿਕਾਸ	
56.	Who among the following used the term learning disability for the first time?/ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ?			
	(A) Binet/ ਬਿਨੇਟ	(B) Simon/ ਸਾਈਮਨ	(C) Galton/ ਗਲਟਨ	(D) Samuel kirk/ ਸੈਮੂਅਲ ਕਿਰਕ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

57. The full form of UNCRPD is _____./ UNCRPD ਦਾ ਪੂਰਾ ਰੂਪ _____./ ਹੈ।

(A) United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities/ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ

(B) United Nations Convention in the Rights of Persons with disorder/ ਵਿਗਾੜ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ

(C) United Nations Centre for the Rights of Persons with disabilities/ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕੇਂਦਰ

(D) United Nations conventions for the right preservation of disabled/ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਮੇਲਨ

58. Match the following

	Disability/ ਅਪਾਹਜਤਾ		Description/ ਵਰਣਨ
1	Dyslexia/ ਡਿਸਲੈਕਸੀਆ	a	Difficulty in Handwriting/ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ 2
2	Dysgraphia/ ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ	b	Arithmetic disorder/ ਅੰਕਗਣਿਤ ਵਿਕਾਰ ① b, a
3	Dyscalculia/ ਡਿਸਕਲਕੂਲੀਆ	c	Difficulty with phonological skills/ ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲ c
4.	Asperger's syndrome/ ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲ	d	Autism spectrum disorder/ ਔਟਿਜ਼ਮ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਡਿਸਆਰਡਰ

(A) a, b, c (B) c, a, b,d

(C) c, b, a (D) b, a, c

59. Language disorders represents significant impairments in a child's _____./ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਗਾੜਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ _____।

(A) Receptive language articulation/ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

(B) Receptive language/ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ

(C) Expressive language/ ਭਾਵਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ

(D) Receptive and expressive language/ ਗ੍ਰਹਿਣਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਭਾਸ਼ਾ

60. The key element of collaboration between general and special education teachers is represented by/ ਆਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

(A) Social model/ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਡਲ

(B) Full inclusion model/ ਪੂਰਾ ਸੰਮਿਲਨ ਮਾਡਲ

(C) Adaptive learning environment model/ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿਖਲਾਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਾਡਲ

(D) Bio-centric model/ ਜੀਵਕੇਂਦਰਿਤ ਮਾਡਲ-

Read the passage carefully and answer the questions (61-67).

Culture is the cultivation of a plant or garden, not the eradication of its roots, it is an understanding of the roots and seeds, their patient care and instructed nourishment. Culture is not knowledge, nor is it art, still less is its acquaintance with literature and art. By culture I mean first of all what the anthropologists mean; the way of life of a particular people living together in one place. That culture is made visible in their arts, in their social system, in their habits and customs, in their religion. It is an aggregate of customs, institutions, manners, standards, tastes, morals and beliefs. Now these are transmitted rather by the family than by the school, hence when family life fails to play its part, we must expect our culture to deteriorate.

It is a delusion to think that the maladies of the modern world can be put right by a system of instruction. On the contrary, universal education, by lowering standards, morals and tastes to a common denominator, and by sharpening the wits rather than disciplining character, tends to break down existing checks and balances. Education should be the drawing forth of potential values, it should not be the destruction of the safeguards that tradition places around young egos naturally inclined to willful and precarious flights.

61. The writer uses the term 'culture' to refer to:

(A) the cultivation of a plant or garden by a community

(B) one's acquisition of knowledge

(C) the way of life of a particular people living together in one place

(D) one's acquaintance with literature and art

House of Aspirants | houseofaspirants.in

62. The passage suggests that universal education:
(A) is, in fact, aggravating the existing problems of the modern world
(B) is the solution to the problems in the modern world
(C) would prevent us from transmitting culture to the future generation
(D) would help retain the cultural values

63. The culture of a community is said to deteriorate when:
(A) there is a fall in its educational standards
(B) the family life fails to play its part
(C) there is universal education
(D) it adopts the modern system of instruction

64. The culture of a community is transmitted:
(A) more by school than the family
(B) more by family than school
(C) equally by both
(D) by the peer group

65. According to the passage, education is:
(A) the sharpening of wits
(B) tapping and encouraging the inherent values in man
(C) the substitution of old traditions with new ones
(D) the development of moral standards

66. Which of the following is the antonym of the word 'eradication' in the passage?
(A) removal
(B) elimination
(C) establishment
(D) abolition

67. Which of the following is the synonym of the word 'delusion' in the passage?
(A) fantasy
(B) fact
(C) reality
(D) actuality

Read the following passage and answer the questions (68-75).

In the early 1920's, settlers came to Alaska looking for gold. They travelled by boat to the coastal towns of Seward and Knik, and from there by land into the gold fields. The trail they used to travel inland is known today as the Iditarod Trail, one of the National Historic Trails designated by the Congress of the United States. The Iditarod Trail quickly became a major thoroughfare in Alaska, as the mail and supplies were carried across this trail. People also used it to get from place to place, including the priests, ministers, and judges who had to travel between villages. In the winter, the settlers' only means of travel down this trail was via dog sled. Once the gold rush ended, many gold-seekers went back to where they had come from, and suddenly there was much less travel on the Iditarod Trail. The introduction of the airplane in the late 1920's meant dog teams were no longer the standard mode of transportation, and of course with the airplane carrying the mail and supplies, there was less need for land travel in general. The final blow to the use of the dog teams was the appearance of snowmobiles. By the mid 1960's, most Alaskans didn't even know the Iditarod Trail existed, or that dog teams had played a crucial role in Alaska's early settlements.

Dorothy G. Page, a self-made historian, recognized how few people knew about the former use of sled dogs as working animals and about the Iditarod Trail's role in Alaska's colourful history. To raise awareness about this aspect of Alaskan history, she came up with the idea to have a dog sled race over the Iditarod Trail. She presented her idea to an enthusiastic musher, as dog sled drivers are known, named Joe Redington, Sr. Soon the Pages and the Redingtons were working together to promote the idea of the Iditarod race. Many people worked to make the first Iditarod Trail Sled Dog Race a reality in 1967. The Aurora Dog Mushers Club, along with men from the Adult Camp in Sutton, helped clear years of overgrowth from the first nine miles of the Iditarod Trail. To raise interest in the race, a $25,000 purse was offered, with Joe Redington donating one acre of his land to help raise the funds. The short race, approximately 27 miles long, was put on a second time in 1969. After these first two successful races, the goal was to lengthen the race a little further to the ghost town of Iditarod by 1973. However in 1972, the U.S. Army reopened the trail as a winter exercise, and so in 1973, the decision was made to take the race all the way to the city of Nome—over 1,000 miles. There were many who believed it could not be done and that it was crazy to send a bunch of mushers out into the vast, uninhabited Alaskan wilderness. But the race went! 22 mushers finished that year, and to date over 400 people have completed it.

68. The primary purpose of this passage is to:
(A) recount the history of the Iditarod trail and the race that memorializes it
(B) describe the obstacles involved in founding the Iditarod race
(C) outline the circumstances that led to the establishment of the Iditarod Trail
(D) re-establish the important place of the Iditarod Trail in Alaska's history

House of Aspirants | houseofaspirants.in

69.	Based on information in the passage, it can be inferred that all of the following contributed to the disuse of the Iditarod Trail except:			
	(A) more modern forms of transportation	(B) depleted gold mines		
	(C) highway routes to ghost towns	(D) reduced demand for land travel		
70.	As used in the passage, which is the best definition for mode?			
	(A) formula	(B) way		
	(C) preference	(D) option		
71.	Based on information in the passage, it can be inferred that because the U.S. Army reopened the Iditarod Trail in 1972:			
	(A) more people could compete in the Iditarod race	(B) the mushers had to get permission from the U.S. Army to hold the race		
	(C) the trail was cleared all the way to Nome	(D) the Iditarod race became a seasonal Army competition		
72.	According to the passage, the initial Iditarod race:			
	(A) was funded through the sale of musher entrance fees	(B) was founded by an advocate for Alaskan history		
	(C) ended at the ghost town of Iditarod	(D) boasted a total of 400 entrants		
73.	As used in the passage, the phrase "self-made historian" implies that Dorothy G. Page:			
	(A) was employed by the state to keep its dog sled history alive	(B) was determined to honour the glories of the gold rush in spite of her questionable credentials		
	(C) had pursued the study of Alaska's history out of her own interest	(D) had personally educated others about Alaska's history		
74.	Which of the following is the antonym of the word 'uninhabited' in the passage?			
	(A) unoccupied	(B) populated		
	(C) abandoned	(D) deserted		
75.	Which of the following is the synonym of the word 'enthusiastic' in the passage?			
	(A) inert	(B) eager		
	(C) apathetic	(D) uninterested		
76.	'Learning to speak a language is always the shortest road to learning to read and write it'. Which linguistic principle supports this statement?			
	(A) Principle of imitation	(B) The oral way		
	(C) Priorities of language skills	(D) Give priority to sounds		
77.	What is the standard system with which one can represent pronunciation by means of standard alphabet for one sound called?			
	(A) Phonetic Transcription	(B) Phonology		
	(C) Phonetics	(D) Received Pronunciation .		
78.	Which of the following is the immovable organ of speech?			
	(A) Soft Palate	(B) Uvula		
	(C) Lower Jaw	(D) Teeth-Ridge		
79.	A good deal of emphasis should be laid on pronunciation drills in the first few years. This is important because:			
	(A) A sound beginning in good speech prepares ground for better grasp of other language skills.	(B) It helps to achieve accuracy.		
	(C) It makes the learner better adjusted in the English class.	(D) It helps in overcoming the difficulties posed by mother-tongue habit.		
80.	While teaching Grammar, Mrs. Kumar prefers to take up examples before the children draw their own conclusions from them. Which method does she follow?			
	(A) Inductive Method	(B) Functional Method	C) Deductive Method	D) Structural Method
81.	Which type of teaching provides strengthening of correct language habits after the incorrect habits have been broken?			
	(A) Micro Teaching	(B) Situational Teaching	(C) Remedial Teaching	Co-operative Teaching
82.	It is through comprehension of structures that the listener undercovers and understands the meaning. Which sub-skill of listening does this statement refer to?			
	(A) Identification or decoding sounds	(B) Understanding syntactic patterns		
	(C) Identifying information	(D) Identifying emotional/attitudinal tone		

House of Aspirants | houseofaspirants.in

83.	Reading to locate a specific fact or idea rather than to get a general awareness of the text is called:			
	(A) Searching	(B) Scanning	(C) Skimming	(D) Interpreting
84.	As an English teacher, Mr. Singh wants to understand the nature and extent of language errors and their symptoms. What type of test should be employed?			
	(A) Oral tests	(B) Written tests	(C) Diagnostic tests	(D) Achievement tests
85.	Which of the following is not a principle of gradation of vocabulary?			
	(A) Usefulness	(B) Teachability	(C) Word Frequency	(D) Structural Value
86.	The smallest meaningful unit in the structure of a language is known as			
	(A) Word	(B) Sentence	(C) Phoneme	(D) Morpheme
87.	To enable the children to express their thoughts, emotions and feelings in lucid language, the teacher should train the students in:			
	(A) Creative writing		(B) Free writing	
	(C) Guided writing		(D) Controlled writing	
88.	Mrs. Kapoor focuses on detailed study of the text for through mastery of the language in her class. What type of reading is she undertaking?			
	(A) Intensive Reading		(B) Extensive Reading	
	(C) Silent Reading		(D) Reading Aloud	
89.	The children should be motivated to watch English movies/plays/programmes to develop:			
	(A) Writing Skill		(B) Speaking Skill	
	(C) Listening Skill		(D) Reading Skill	
90.	Which method follows the natural way of teaching English?			
	(A) Grammar-Translation method		(B) Direct method	
	(C) Bi-lingual method		(D) Structural method	

House of Aspirants | houseofaspirants.in

91. Arrange the following steps in a sequential manner for the use of project method in teaching of social sciences?/ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ?

(i) Recording of the project/ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ
(ii) Evaluation of the project/ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ
(iii) Planning of the project/ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ
(iv) Choosing and purposing of the project/ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼
(v) Providing a situation/ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
(vi) Execution of the project'/ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ

(A) (v), (iv), (iii), (vi), (ii), (i) | (B) (iv), (v), (iii), (vi), (ii), (i)
(C) (iii), (iv), (v), (vi), (ii), (i) | (D) (iii), (ii), (i), (iv), (vi), (v)

92. Which among the following are *not* considered as primary sources in social sciences?/ ਹੇਠ ਲਿਖ ਵਿੱਚੋ ਕਿਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ :

(A) Artifacts/ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ | (B) Autobiographies/ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ
(C) Letters or documents of agreement/ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ | (D) **Book reviews/ ਪੁਸਤਕ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ**

93. To compare the individual's performance with the set standard of performance irrespective of one's position in the group is referred to as...../ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ..... ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(A) Norm-referenced evaluation/ ਆਮ-ਸੰਦਰਭੀ ਮੁਲਾਂਕਣ | (B) **Criterion referenced evaluation/ ਮਾਪਦੰਡ ਹਵਾਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ**
(C) Summative evaluation/ ਸੰਖੇਪ ਮੁਲਾਂਕਣ | (D) Diagnostic evaluation/ ਡਾਇਗਨੈਸਟਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ

94. Which among the following is not a feature of the Deductive method of teaching social sciences?/ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਨਿਗਮਨ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?

(A) One Proceeds from General To Particular/ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਤੋਂ ਵਿਸ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣਾ | (B) One Proceeds from Abstract to Concrete./ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਸੂਖਮ ਤੋਂ ਸਥੂਲ ਤਕ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ
(C) It encourages memorization of facts/ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ | (D) **It encourages discovery and stimulates intellectual powers of the student**./ ਇਹ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀਆਂ ਬੌਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

95. Which evaluation technique is suitable for evaluating the behavioural outcomes of psychomotor domains?/ ਕਿਹੜੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤਕਨੀਕ ਸਾਈਕੋਮੋਟਰ ਡੋਮੇਨ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਂ ਹੈ ?

(A) **Observational/** ਨਿਰੀਖਣਸ਼ੀਲ | (B) Interest inventories/ ਵਿਆਜ ਵਸਤੂਆਂ
(C) Discussions/ ਚਰਚਾਵਾਂ | (D) Symposium/ ਸਿੰਪੋਜ਼ੀਅਮ

96. Arrange the following steps of construction of achievement test in social sciences in a sequential manner../ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ।

(i) Coverage of the syllabus or contents/ ਸਿਲੇਬਸ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਵਰੇਜ
(ii) Decision about the time/ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ
(iii) Preparation of the blueprint/ ਬਲੂਪ੍ਰਿੰਟ ਦੀ ਤਿਆਰੀ
(iv) Organizing & arranging items or questions/ ਆਈਟਮਾਂ ਜਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨਾ
(v) Setting objectives/ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ
(vi) Decision about the types of items or questions./ ਆਈਟਮ ਜਾਂ ਸਵਾਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ.

(A) (iii), (v), (ii), (i), (iv), (vi) | (B) (i), (ii), (iii), (iv), (v), (vi)
(C) (ii), (i), (iii), (v),(iv), (vi) | (D) **(v), (i), (vi), (ii), (iii), (iv)**

House of Aspirants | houseofaspirants.in

97. An approach of study in which significant emphasis is laid on engaging the learners in knowing about the facts and the solutions of their problems with their own independent efforts instead of being told them by their teachers is termed as ...../ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ .....ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(A) Inductive method/ ਆਗਮਨ ਵਿਧੀ
(B) Deductive method/ ਨਿਗਮਨ ਵਿਧੀ
(C) **Discovery method**/ ਖੋਜ ਵਿਧੀ
(D) Heuristic method/ ਹਿਊਰੀਸਟਿਕ ਵਿਧੀ

98. Remedial teachers should .....the curriculum to accommodate the learning characteristics and abilities of pupils./ ਉਪਚਾਰਕ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ .....ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(A) Adapt/ ਅਨੁਕੂਲ
(B) Neglect/ ਅਣਗਹਿਲੀ
(C) Modify/ ਸੋਧ
(D) **Both (A) and (C)**/ ਦੋਵੇਂ (A) ਅਤੇ (C)

99. The process of passing value judgement over both the qualitative and quantitative changes of the pupil's behaviour is termed as ...../ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਗਿਣਾਤਮਕ ਬਦਲਾਵਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁੱਲ ਨਿਰਣਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ .....ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(A) **Evaluation**/ ਮੁਲਾਂਕਣ
(B) Measurement/ ਮਾਪ
(C) Assessment/ ਮੁਲਾਂਕਣ
(D) Test/ ਟੈਸਟ

100. Choose the correct sequence involved in the task of pedagogical analysis of the contents of social science./ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) Setting of teaching or instrumental objectives of the content material/ ਸਮੱਗਰੀ, ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਜਾ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ
(b) Content analysis of the unit/ topic./ ਯੂਨਿਟ/ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ।
(c) Suggesting appropriate evaluation devices/ ਉਚਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੰਤਰਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ।
(d) Suggesting methods, techniques, teaching-learning activities, equipment helpful for teaching-learning of the topic./ ਤਰੀਕਿਆਂ ,ਤਕਨੀਕਾ ,ਅਧਿਆਪਨ-ਸਿਖਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ,ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਿਖਣ-ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਨਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ।

(A) **(b), (a), (d), (c)**
(B) (a), (b), (d), (c)
(C) (c),(a), (b),(d)
(D) (d), (a),(c), (b)

101. Which among the following is the advantage of programmed learning in social sciences?/ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮਡ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

(A) **Helps in the enrichment of curriculum./** (Aਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(B) Only cognitive objectives can be achieved/ ਕੇਵਲ ਬੋਧਾਤਮਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
(C) Due to the tight schedule of the time table, students cannot be left to learn at their own pace./ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਤੰਗ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ,ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
(D) It is not economical in terms of cost and time./ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਕਿਫਾਇਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

102. Who developed a unique classification of audio-visual aids through the 'cone of experiences'?/ 'ਕੋਨ ਆਫ਼ ਐਕਸਪੀਰੀਐਂਸਜ 'ਰਾਹੀਂ ਆਡੀਓ-ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਏਡਜ਼ ਦਾ ਵਿਲੱਖਣ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਿਸਨੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ?

(A) **Edgar Dale**/ ਐਡਗਰ ਡੇਲ
(B) B.F. Skinner/ ਬੀਐਫ ਸਕਿਨਰ
(C) Jean Piaget/ ਜ਼ੀਨ ਪਿਆਜੇ
(D) John Dewey/ ਜੌਨ ਡਿਵੀ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

103.	Which among the following is not the principle of curriculum construction in social sciences?/ ਕਿਹੜਾ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?	
	(A) Principle of child centredness./ ਬਾਲ ਕੇਂਦਰਿਤਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ	(B) Principle of understanding human relationships./ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ।
	(C) Principle of individual differences./ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ।	(D) **Making examinations easier./** ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣਾ।
104.	Allotting a definite number of topics related to the study of social sciences to the curriculum of any of the grades is termed as ...../ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ..... ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	
	(A) **Topical approach/** ਸਤਹੀ ਪਹੁੰਚ	(B) Integrated approach/ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪਹੁੰਚ
	(C) Correlated approach/ ਸਹਿਸਬੰਧਿਤ ਪਹੁੰਚ	(D) Spiral approach/ ਸਪਾਇਰਲ ਪਹੁੰਚ
105.	What is a primary source?/ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰੋਤ ਕੀ ਹੈ?	
	(A) **A source created by someone who was there at the time of an event./** ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਜੋ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਥੇ ਸੀ।	(B) A source created by someone who was not there at the time of an event./ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਜੋ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ।
	(C) A source derived from the secondary source./ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਰੋਤ।	(D) Both (B) and (C)/ ਦੋਵੇਂ (B) ਅਤੇ (C)
106.	Where did Gautama Buddha attained enlightment?/ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨੇ ਗਿਆਨ ਕਿੱਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ?	
	(A) **Bodh Gaya/** ਬੋਧ ਗਯਾ	(B) Sangha/ ਸੰਘਾ
	(C) Sarnath/ ਸਾਰਨਾਥ	(D) Sarthi/ ਸਾਰਥੀ
107.	Which among the following is the famous play of Kalidasa?/ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਲੀਦਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?	
	(A) Ravikirti/ ਰਵੀਕੀਰਤੀ	(B) **Abhijnana Shakuntalam/** ਅਭਿਜਨਾ ਸ਼ਕੁੰਤਲਮ
	(C) Prashastis/ ਪ੍ਰਾਸ਼ਸਤੀ	(D) Banabhatta/ ਬਨਭੱਟ
108.	With reference to history of India, the term 'ur' refers to/ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲur' ' ,ਸ਼ਬਦ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ:	
	(A) Villages forming larger units/ ਵੱਡੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ	(B) Rich landowners/ ਅਮੀਰ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ
	(C) **Settlements of peasants/** ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ	(D) Important offices of the state./ ਰਾਜ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਫ਼ਤਰ
109.	Which of the following statement is incorrect regarding the temples during the Chola period?/ ਚੋਲਾ ਕਾਲ Chola) (periodਦੌਰਾਨ ਮੰਦਰਾਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਗਲਤ ਹੈ ?	
	(A) They were centres of craft production/ ਉਹ ਸ਼ਿਲਪਕਾਰੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਨ	(B) Bronze images of deities were crafted./ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ
	(C) They were not only places of worship but also hub of economic, social and cultural life./ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ,ਸਗੋਂ ਆਰਥਿਕ ,ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਸਨ	(D) **Brihadeshwara temple in Thanjavur was built by Vijayalaya Chola./** ਥੰਜਾਵਰ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਹਦੇਸ਼ਵਰ ਮੰਦਿਰ ਵਿਜੇਲਿਆ ਚੋਲਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ
110.	From which country Ibn Battuta, a 14th century traveler travelled to India?/14 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਯਾਤਰੀ ਇਬਨ ਬਤੂਤਾ ਨੇ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ?	
	(A) **Africa/** ਅਫਰੀਕਾ	(B) America/ ਅਮਰੀਕਾ
	(C) France/ ਫਰਾਂਸ	(D) turkey/ ਤੁਰਕੀ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

Join Telegram - House of Aspirants | houseofaspirants.in

111.	What was the language of administration under the Delhi Sultans?/ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਸੀ?	
	(A) Arabic/ ਅਰਬੀ	(B) **Persian/** ਫ਼ਾਰਸੀ
	(C) Islamic/ ਇਸਲਾਮੀ	(D) Urdu/ ਉਰਦੂ
112.	What does the term 'quibla' signify?/ ਕਿਬਲਾ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?	
	(A) **During prayer, Muslims stand facing Mecca./** ਨਮਾਜ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ,ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੱਕਾ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ	(B) Muslims reading their prayer together./ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹੇ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ
	(C) Sermon delivered during the Friday prayer./ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਪਦੇਸ਼	(D) Choosing the most respected and learned male as a leader for the rituals of prayer./ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸਤਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਚੁਣਨਾ
113.	Which specialized institutions were established by the British administration to preserve important records?/ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ?	
	(A) Archives/ ਪੁਰਾਲੇਖ	(B) Museums/ ਅਜਾਇਬ ਘਰ
	(C) **Both (A) and (B)**/ ਦੋਵੇਂ (A)ਅਤੇ (B)	(D) None of the above/ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
114.	In how many periods did James Mill, a Scottish economist and political philosopher published a massive three volume work, 'A history of British India'./ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਜੇਮਜ਼ ਮਿਲ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾ ਵਾਲੀ ਰਚਨਾ' ,ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।	
	(A) Hindu, Muslim, Sikhs./ ਹਿੰਦੂ ,ਮੁਸਲਮਾਨ ,ਸਿੱਖ	(B) **Hindu, Muslim, British./** ਹਿੰਦੂ ,ਮੁਸਲਮਾਨ ,ਅੰਗਰੇਜ਼
	(C) Hindu, Muslim, Christian./ ਹਿੰਦੂ ,ਮੁਸਲਮਾਨ , ਈਸਾਈ	(D) Muslim, British, Sikhs./ ਮੁਸਲਮਾਨ ,ਅੰਗਰੇਜ਼ ,ਸਿੱਖ
115.	What do preserved official records of the British administration don't tell us?/ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੇ?	
	(A) What the officials thought. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੀ ਸੋਚਿਆ	(B) What the officials were interested in./ ਅਧਿਕਾਰੀਆ ਦੀ ਕੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ।
	(C) What the officials wished to preserve for posterity./ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।	(D) **What the people of the country think./** ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ
116.	Where was the first cotton mill in India set up?/ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਕਪਾਹ ਮਿੱਲ ਕਿੱਥੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ?	
	(A) Ranchi/ ਰਾਂਚੀ	(B) Gujarat/ ਗੁਜਰਾਤ
	(C) **Bombay/** ਬੰਬਈ	(D) Ahmedabad/ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ
117.	Which metal was used to build Tipu Sultan's legendary swords?/ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਤਲਵਾਰਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ?	
	(A) **Wootz/** ਵੂਟਜ਼	(B) Iron/ ਲੋਹਾ
	(C) Charcoal/ ਚਾਰਕੋਲ	(D) Aluminium/ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

118.	During the framing of the Indian Constitution, which among the following subjects were placed on the union list?/ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਘੜਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ,ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਘ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ?	
	(A) **Defence and foreign affairs**/ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲੇ	(B) Education and health/ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ
	(C) Forest and agriculture/ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	(D) Education and agriculture./ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ
119.	Which among the following are categorized as non-renewable resources?/ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਸਰੋਤਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?	
	(A) Solar energy/ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ	(B) Petroleum/ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ
	(C) Natural gas/ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ	(D) **Both (B) and (C)**/ ਦੋਵੇਂ (B)ਅਤੇ (C)
120.	Breeding of fish in specially constructed tanks and ponds is called...../ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਟੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਤਲਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਣ ਨੂੰ .....ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	
	(A) Sericulture/ ਸੇਰੀਕਲਚਰ	(B) Viticulture/ ਵਿਟੀਕਲਚਰ
	(C) **Pisciculture**/ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	(D) Horticulture/ ਬਾਗਬਾਨੀ
121.	What does 'slash & burn' agriculture refer to?/ ਸਲੈਸ਼ ਐਂਡ ਬਰਨ 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?	
	(A) Nomadic herding/ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	(B) Intensive subsistence agriculture/ ਤੀਬਰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਖੇਤੀ
	(C) **Shifting cultivation**/ ਸਿਫਟਿੰਗ ਕਾਸ਼ਤ	(D) Commercial farming/ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤੀ
122.	Which layer of the atmosphere consists of light gases like helium and hydrogen?/ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀਲੀਅਮ ਅਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਵਰਗੀਆਂ ਹਲਕੀ ਗੈਸਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?	
	(A) **Exosphere**/ ਐਕਸੋਸਫੀਅਰ	(B) Mesosphere/ ਮੈਸੋਸਫੀਅਰ
	(C) Thermosphere/ ਥਰਮੋਸਫੀਅਰ	(D) Stratosphere/ ਸਟ੍ਰੈਟੋਸਫੀਅਰ
123.	Match the following./ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ। (a) Permanent winds/ਸਥਾਈ ਹਵਾਵਾਂ (b) Seasonal winds/ ਮੌਸਮੀ ਹਵਾਵਾਂ (c) Local winds/ ਸਥਾਨਕ ਹਵਾਵਾਂ (d) Cyclones/ ਚੱਕਰਵਾਤ	(i) Westerlies & easterlies/ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਹਵਾਵਾਂ (ii) Monsoons in India/ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸੂਨ (iii) Land & Sea breeze/ ਜ਼ਮੀਨੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਵਾਵਾਂ (iv) Bay of Bengal/ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ
	(A) **(a)-(i), (b)-(ii), (c)- (iii), (d)-(iv)**	(B) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)- (i), (d)-(iv)
	(C) (a)-(i), (b)-(iii), (c)- (iv), (d)-(ii)	(D) (a)-(iv), (b)-(ii), (c)- (i), (d)-(iii)
124.	Streams of water flowing constantly on the ocean surfaces in a definite direction are termed as...../ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਸਤਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ .....ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	
	(A) **Ocean currents**/ ਸਮੁੰਦਰੀ ਧਾਰਾਵਾਂ	(B) Tides/ ਛੱਲਾਂ
	(C) Waves/ ਲਹਿਰਾਂ	(D) Storms/ ਤੂਫ਼ਾਨ
125.	During the full moon and new moon days, the Sun, the Moon and the Earth are in the same line and the tides are highest. What are these tides called?/ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਚੰਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ,ਸੂਰਜ ,ਚੰਦਰਮਾ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਇੱਕੋ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੱਲਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਛੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?	
	(A) **Spring tides**/ ਸਪਰਿੰਗ ਟਾਈਡਜ਼	(B) Neap tides/ ਨੀਪ ਟਾਈਡਜ਼
	(C) Low tides/ ਨੀਵੀਆਂ ਛੱਲਾਂ	(D) None of the above/ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

126.	Which planet is considered as 'earth's twin'?/ ਕਿਸ ਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ 'ਧਰਤੀ ਦਾ ਜੁੜਵਾਂ 'ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?	
	(A) Mercury/ ਬੁੱਧ	(B) **Venus/** ਸ਼ੁਕਰ
	(C) Saturn/ ਸ਼ਨੀ	(D) Jupiter/ ਬ੍ਰਹਿਸਪਤੀ
127.	Which constellation is formed by the group of seven stars?/ ਸੱਤ ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜਾ ਤਾਰਾਮੰਡਲ ਬਣਦਾ ਹੈ?	
	(A) Ursa major/ ਉਰਸਾ ਮੇਜਰ	(B) Big bear/ ਬਿੱਗ ਬੀਅਰ
	(C) **Saptarishi/** ਸਪਤਰਿਸ਼ੀ	(D) None of the above./ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
128.	Which among the following is one of the highest roadways in the world?/ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਸੜਕ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿੱਚੋ ਇੱਕ ਹੈ?	
	(A) **Manali-leh/** ਮਨਾਲੀ-ਲੈਹ	(B) Chang la/ ਚਾਂਗ ਲਾ
	(C) Mumbai-pune/ ਮੁੰਬਈ -ਪੂਨੇ	(D) Delhi-Chandigarh/ ਦਿੱਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
129.	Which type of road is built underground?/ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੜਕ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?	
	(A) Flyover/ ਫਲਾਈਓਵਰ	(B) Expressways/ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ
	(C) **Subways/** ਸਬਵੇਅ	(D) National highway/ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ
130.	Which domain of environment provides forests, grasslands for grazing, land for agriculture and human settlement?/ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਖੇਤਰ ਜੰਗਲ ,ਚਰਾਉਣ ਲਈ ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ,ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੇਬੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?	
	(A) Atmosphere/ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲ	(B) **Lithosphere/** ਸਥਲ ਮੰਡਲ
	(C) Hydrosphere/ ਜਲ ਮੰਡਲ	(D) Biosphere/ ਜੀਵ ਮੰਡਲ
131.	What does the Abiotic component of the environment refer to?/ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਅਬਾਇਓਟਿਕ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਕੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?	
	(A) **The world of non living elements/** ਨਿਰਜੀਵ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ	(B) The world of living organisms/ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ
	(C) The world of both living and nonliving elements/ **ਜੀਵਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਜੀਵ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ**	(D) The world of plants and animals together./ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਸੰਸਾਰ।
132.	Areas bounded by the Tropic of Cancer and the Arctic Circle in the northern hemisphere, and the Tropic of Capricon and the Antarctic Circle in the southern hemisphere are termed as...../ ਉੱਤਰੀ ਅਰਧ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਕਰਕ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਆਰਕਟਿਕ ਸਰਕਲ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਰਧ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਮਕਰ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕ ਸਰਕਲ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਖੇਤਰਾ ਨੂੰ .....ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	
	(A) Torrid zone/ ਟੋਰੀਡ ਜ਼ੋਨ	(B) Frigid zone/ ਠੰਡਾ ਜ਼ੋਨ
	(C) Prime meridian/ ਪ੍ਰਾਈਮ ਮੈਰੀਡੀਅਨ	(D) **Temperate zone/** ਟੈਮਪੇਰੇਟ ਜ਼ੋਨ
133.	Who is credited for bringing Christianity to India?/ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?	
	(A) **St. Thomas/** ਸੈਂਟ ਥਾਮਸ	(B) Ibn Battuta/ ਇਬਨ ਬਤੂਤਾ
	(C) Vasco da Gama/ ਵਾਸਕੋ ਡੀ ਗਾਮਾ	(D) None of the above/ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
134.	Imagine when people say that those who belong to a particular country, religion, sex, race or economic background are 'stingy', 'lazy', 'criminal' or 'dumb'. This is best classified as an example of which of the following?/ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੇਸ਼ ,ਧਰਮ ,ਲਿੰਗ ,ਨਸਲ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ ,ਉਹ 'ਕੰਜੂਸ' ,'ਆਲਸੀ' ,'ਅਪਰਾਧੀ' ਜਾਂ 'ਗੂੰਗੇ 'ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋ ਕਿਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?	
	(A) Prejudice/ ਪੱਖਪਾਤ	(B) **Stereotyping/** ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਿੰਗ
	(C) Discrimination/ ਵਿਤਕਰਾ	(D) Differential attitude/ ਵਿਭਿੰਨ ਰਵੱਈਆ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

135.	Which one of the following is referred to as Representative democracies?/ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?	
	(A) Monarchy/ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ	(B) **Democratic government/** ਜਮਹੂਰੀ ਸਰਕਾਰ
	(C) Oligarchy/ ਕੁਲੀਨਤਾ	(D) Dictatorship/ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ
136.	Which among the following is the first tier or level of democratic government in Panchayati Raj in rural areas?/	
	(A) **Gram panchayat**/ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ	(B) Gram sabha / ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ
	(C) Panchayat samiti/ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ	(D) Zila parishad/ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ
137.	Who maintains land records and organizes the collection of land revenues from the farmers and provides information to the government about the crops grown in the area?/ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੌਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੌਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?	
	(A) **Patwari**/ ਪਟਵਾਰੀ	(B) District collector/ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ
	(C) Tehsildar/ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ	(D) Farmers/ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ
138.	Which state introduced a midday meal scheme in India for the first time?/ ਕਿਸ ਰਾਜ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ?	
	(A) Madhya Pradesh/ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	(B) Karnataka/ ਕਰਨਾਟਕ
	(C) Andhra Pradesh/ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	(D) **Tamilnadu**/ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ
139.	What is known as the Costa Rican approach in the area of public health?/ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਸਟਾ ਰੀਕਨ ਪਹੁੰਚ ਵਜੋਂ ਕੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?	
	(A) Spending money on the health of the army men/ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ	(B) **Spending the money on health, education and other basic needs of people instead of the army./** ਫੌਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਹਤ ,ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ।
	(C) Equal spending on health and defence/ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਖਰਚ	(D) Spending more on army than people/ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਫੌਜ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ
140.	The political party that has the majority is called the...../ ਜਿਸ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਬਹੁਮਤ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ...	
	(A) Political party/ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ	(B) Opposition/ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ
	(C) **Ruling party**/ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ	(D) None of the above/ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
141.	Preventing either a news item or scenes from a movie or the lyrics of a song being shared with the larger public by the government is termed as...../ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਬਰ ਜਾਂ ਸੀਨ ਜਾਂ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾ ਨਾਲ ਸਾਝਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ .....ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	
	(A) Emergency/ ਐਮਰਜੈਂਸੀ	(B) **Censorship/** ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ
	(C) Social advertising/ ਸਮਾਜਿਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ	(D) Public protest/ ਜਨਤਕ ਵਿਰੋਧ
142.	Which fundamental right will be violated if a 13 year old child is working in a factory manufacturing carpets./ ਜੇਕਰ 13ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਕਾਰਪੈਟ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ?	
	(A) Right to freedom of religion/ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ	(B) Right to equality/ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
	(C) **Right against exploitation**/ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ	(D) Right to constitutional remedies./ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

135.	Which one of the following is referred to as Representative democracies?/ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?	
	(A) Monarchy/ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ	(B) **Democratic government/** ਜਮਹੂਰੀ ਸਰਕਾਰ
	(C) Oligarchy/ ਕੁਲੀਨਤਾ	(D) Dictatorship/ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ
136.	Which among the following is the first tier or level of democratic government in Panchayati Raj in rural areas?/	
	(A) **Gram panchayat**/ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ	(B) Gram sabha / ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ
	(C) Panchayat samiti/ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ	(D) Zila parishad/ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ
137.	Who maintains land records and organizes the collection of land revenues from the farmers and provides information to the government about the crops grown in the area?/ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੌਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੌਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?	
	(A) **Patwari**/ ਪਟਵਾਰੀ	(B) District collector/ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ
	(C) Tehsildar/ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ	(D) Farmers/ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ
138.	Which state introduced a midday meal scheme in India for the first time?/ ਕਿਸ ਰਾਜ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ?	
	(A) Madhya Pradesh/ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	(B) Karnataka/ ਕਰਨਾਟਕ
	(C) Andhra Pradesh/ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	(D) **Tamilnadu**/ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ
139.	What is known as the Costa Rican approach in the area of public health?/ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਸਟਾ ਰੀਕਨ ਪਹੁੰਚ ਵਜੋਂ ਕੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?	
	(A) Spending money on the health of the army men/ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ	(B) **Spending the money on health, education and other basic needs of people instead of the army./** ਫੌਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਹਤ ,ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ।
	(C) Equal spending on health and defence/ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਖਰਚ	(D) Spending more on army than people/ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਫੌਜ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ
140.	The political party that has the majority is called the...../ ਜਿਸ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਬਹੁਮਤ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ...	
	(A) Political party/ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ	(B) Opposition/ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ
	(C) **Ruling party**/ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ	(D) None of the above/ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
141.	Preventing either a news item or scenes from a movie or the lyrics of a song being shared with the larger public by the government is termed as...../ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਬਰ ਜਾਂ ਸੀਨ ਜਾਂ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਝਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ .....ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	
	(A) Emergency/ ਐਮਰਜੈਂਸੀ	(B) **Censorship/** ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ
	(C) Social advertising/ ਸਮਾਜਿਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ	(D) Public protest/ ਜਨਤਕ ਵਿਰੋਧ
142.	Which fundamental right will be violated if a 13 year old child is working in a factory manufacturing carpets./ ਜੇਕਰ 13ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਕਾਰਪੈਟ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ?	
	(A) Right to freedom of religion/ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ	(B) Right to equality/ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
	(C) **Right against exploitation**/ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ	(D) Right to constitutional remedies./ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

143. ..... is a locality which is populated largely by members of a particular community./ ..... ਇਲਾਕਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਖਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(A) **Ghetto**/ ਗੈਟੋ

(B) Adivasis/ ਆਦਿਵਾਸੀ

(C) Minorities/ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ

(D) None of these/ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

144. Which of the following are facing inequalities due to marginalization?/ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਹਾਸੀਆਗਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ?

(A) Dalits/ ਦਲਿਤ

(B) Women/ ਔਰਤਾਂ

(C) Adivasis/ ਆਦਿਵਾਸੀ

(D) All of the above/ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

145. Which article of the constitution states abolition of untouchability?/ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ?

(A) Article 16/ ਧਾਰਾ 16

(B) Article 18/ ਧਾਰਾ 18

(C) Article 28/ ਧਾਰਾ 28

(D) Article 17/ ਧਾਰਾ 17

146. When did the Rowlatt Act come into effect?/ ਰੋਲਟ ਐਕਟ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ?

(A) **16th March, 1919**/

(B) 10th January, 1918

(C) 10th February, 1917

(D) 20th April, 1920

147. When was the law on Domestic Violence Act formulated?/ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਦੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ?

(A) 2005

(B) 2006

(C) 2007

(D) 2008

148. What is an integrated approach in teaching social sciences?/ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਕੀ ਹੈ?

(A) Every discipline has its own organized body of specific and unique knowledge./ ਹਰੇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੰਗਠਿਤ ਢਾਂਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(B) It recommends the organization of social sciences courses in the form of separate disciplines or subjects./ ਇਹ ਵੱਖਰੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(C) **Subject matter or learning experiences from the various social sciences and other likewise disciplines are woven together.**/ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਇਕੱਠੇ ਬੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

(D) Curriculum consisting of separate subjects related closely to their parent academic disciplines./ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਇਕੱਠੇ ਬੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

149. Which method represents proceeding from particular to general & concrete cases to abstract rules?, ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਮ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਅਮੂਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ?

(A) Deductive/ ਨਿਗਮਨ ਵਿਧੀ

(B) **Inductive**/ ਆਗਮਨ ਵਿਧੀ

(C) Both (A) and (B)/ ਦੋਵੇਂ (A)ਅਤੇ (B)

(D) Source method/ ਸਰੋਤ ਵਿਧੀ

House of Aspirants | houseofaspirants.in

150.	Which among the following is not the advantage of asserting a disciplinary approach to the teaching of social sciences?/ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕਿਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ?	
	(A) Separate school subjects based on the academic disciplines are easier to define and delimit./ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵੱਖਰੇ ਸਕੂਲੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ।	(B) Separate school subjects based on the academic disciplines are inclined to be rigorous and intellectually demanding./ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵੱਖਰੇ ਸਕੂਲੀ ਵਿਸ਼ੇ ਸਖਤ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
	(C) Students find it easier to learn the material presented in separate subjects./ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਆਸਾਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।	(D) **Helps in proper integration of the contents and experiences from many fields related to the social life of an individual./** ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਏਕੀਕਰਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

House of Aspirants